

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ НАН УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної установи
«Інститут всесвітньої історії
НАН України»
член-кореспондент НАН України,
доктор історичних наук, професор

А.І. Кудряченко

«15» травня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації права на здобуття вищої освіти третього рівня
поза аспірантурою ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

Ухвалено Вченою радою
ДУ «Інститут всесвітньої історії
НАН України»

(протокол № 3 від 15 травня 2025 р.)

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реалізації права на здобуття вищої освіти третього рівня поза аспірантурою ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» (далі – Положення) розроблено згідно з «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261, листом Міністерства освіти і науки України «Про постанову Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. № 502» (пункт 3. МОН № 1/15908-23 від 13.10.2023), «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державній установі «Інститут всесвітньої історії НАН України», ухваленим Вченою радою Інституту (протокол № 6 від 07.07.2016 р.).

1.2. Положення визначає порядок і процедури реалізації права на здобуття вищої освіти третього рівня поза аспірантурою.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», Постанові Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів».

2. Порядок реалізації права на здобуття вищої освіти третього рівня поза аспірантурою

2.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті та здобули освітній ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), мають право здобувати вищу освіту поза аспірантурою без переривання трудової діяльності. Такі особи прикріплюються строком до чотирьох років відповідно до ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю 032 (В9) – Історія та

археологія.

2.2. Здобувачами можуть бути також особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті та пройшли навчання на ОНП зі спеціальності 032 (В9) «Історія та археологія». Порядок визнання результатів попереднього навчання на ОНП зі спеціальності 032 (В9) «історія та археологія» визначено п.

2.3. Критеріями для можливості прикріплення для здобуття освітнього рівня третього ступеню – доктора філософії – до Інституту є наявність:

- визначеного наукового напрямку дисертаційних досліджень;
- опублікованих наукових статей та тез конференцій за напрямом наукових досліджень;
- основного місця роботи – Інституту.

2.4. Для реалізації свого права на здобуття вищої освіти третього рівня поза аспірантурою особа подає до Інституту заяву на ім'я директора про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

2.5. Для прикріплення особа подає до відділу аспірантури Інституту наступні документи:

- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності та копію додатку до диплома з оцінками;
- копію Академічної довідки із зазначенням результатів навчання з ОНП за спеціальністю 032 (В9) «Історія та археологія» (за наявності);
- список і копії опублікованих наукових праць та/або науковий текст (наукову пропозицію, реферат) зі спеціальності;
- довідку з основного місця роботи (Інституту);
- два фото розміром 3.5 x 4.5 см;
- копію сторінок паспорта з відмітками та індивідуального податкового номеру.

2.6. Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви

можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

2.7. Організацію процедури прикріплення до Інституту здійснює відділ аспірантури Інституту.

2.8. Відділ аспірантури Інституту здійснює оцінку документів на відповідність Здобувача критеріям та вимогам для прикріплення до Інституту. Відділ аспірантури може відмовити особі у прийомі документів на прикріплення на підставі не подання окремих необхідних документів або подання їх з порушенням встановлених до них вимог.

2.9. На підставі отриманої заяви та інформації відділу аспірантури про подання всіх необхідних документів директор Інституту (голова Вченої ради Інституту) у місячний термін з дня подання заяви звертається до Вченої ради Інституту з поданням про розгляд питання про прикріплення особи до Інституту з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

2.10. Вчена рада Інституту на найближчому засіданні розглядає питання про прикріплення особи до Інституту з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою та виносить своє рішення.

2.11. На підставі заяви особи та рішення Вченої ради директор Інституту у термін, що не перевищує 10 днів з дня ухвалення Вченою радою Інституту рішення, видає наказ про прикріплення особи до Інституту для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

2.12. Навчання осіб на третьому науково-освітньому рівні вищої освіти, які прикріплені до Інституту для реалізації свого права на здобуття вищої освіти третього рівня ступеню доктора філософії поза аспірантурою, здійснюється за кошти Інституту.

2.13. Для врегулювання відносин між здобувачем та закладом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

2.14. Після зарахування особи відповідним наказом директора Інституту на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою в місячний термін з дня зарахування здобувачу

призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з науковим ступенем згідно з вимогами п. 19 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502) та затверджується Навчальний план та Індивідуальний план наукової роботи. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

3. Права та обов'язки здобувачів поза аспірантурою

3.1. Здобувачі виконують обов'язки та користуються всіма правами, визначеними Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Внутрішніми нормативними актами Інституту (Положеннями ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»), та мають:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у закладах, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника/керівників);
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

3.2. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-

етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених закладом;

- виконувати індивідуальний навчальний план;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні відділу, в якеому здійснюється підготовка дисертаційного дослідження;
- підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації.

3.3. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми зазначеного закладу згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

3.4. Особа, звільнена з одного закладу, де вона проходила підготовку поза аспірантурою, в разі її прийняття на роботу до Інституту на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за основним місцем роботи) може продовжити підготовку поза аспірантурою із зарахуванням (перерахуванням) їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою згідно п. 9. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти третього рівня в аспірантурі та поза аспірантурою ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України».

3.5. Право на перезарахування (зарахування) дисциплін, раніше вивчених в рамках навчання на ОНП і зазначених у п. 3.4. цього Положення, поширюється на осіб, що здобули освіту в рамках навчання на ОНП в аспірантурі Інституту, але не пройшли процедуру захисту дисертаційного дослідження та були прикріплені до Інституту для підготовки з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою

3.6. Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є

підставою для ухвалення Вченою радою Інституту рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою з Інституту.

3.7. У разі звільнення з роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою наказом директора Інституту здобувач відраховується з підготовки на здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті.

4. Порядок підготовки до здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

4.1. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою має право закінчити роботу над дисертацією достроково.

4.2. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

4.3. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради Інституту з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

4.4. Утворення разової спеціалізованої вченої ради закладу та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

4.5. Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) завершується отриманням диплома доктора філософії